

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Csik-Szereda  
György Jakab Márton  
könyvkiadóháza,  
hová küldendő a lap szel-  
lemi részét illető minden  
közlemény, valamint hir-  
detések s előfizetési díjak.  
A Hirdetési díjak előre  
fizetendők.  
Megjelenik a lap minden szerdán.  
Egyes lap ára 10 kr.

# CSIKI LAPOK

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI  
HETILAP.

Előfizetési ár:  
Égés évre 4 frt.  
(Külföldre) 6 frt.  
Félévre 2 frt.  
Negyedévre 1 frt.  
Hirdetési díjak  
a legolcsóbban számítanak.  
Bélyegdíjért külön minden  
beiktatásnál 30 kr.  
Nyitási díjak  
soronként 20 kr-ért közöl-  
tetnek.

## A „Csiki Lapok“ mélyen tisztelt olvasóihoz!!

A „Csiki Lapok“ szerkesztését 1899. év január 1-sejével átvesszem.

Midőn e feladatra vállalkozom, mellőzhetetlen szükségnek tartom, hogy úgy a lap politikai irányáról, — mint az általam követni szándékolt eszmék és vezérelvekről — az olvasó közönséget tájékoztassam.

Eddigi nyilvános szereplésem, s 17 évi tapasztalatom csak egy ösvényt jelöl meg, melyen ezután is haladhatok mint ember, mint társadalmi individuum s ez: — az országos szabadelvűség ösvénye.

17 évi tapasztalat nem sok az igaz, de szerény nézetem szerint mindenestre elég arra, hogy az eszme megerősödjék; a gondolat kristályosodjék és határozott formát öltödjön.

Nem akarom azon okokat felsorolni — hisz e sorokkal ezuttal úgy is inkább csak tájékoztatni, mint meggyőzni akarok — a melyek engem arra ösztönöznek, hogy ezen a megkezdett uton haladjak tovább, de még is jelezniem kell, hogy azon eszmék — melyek a haza bölcsé Deák Ferencz elméjében gyultak lánggra, melyeket az ő bölcsesége, önzetlen hazaszeretete, s az ő soha és senki által kétségbe nem vont hazafisága teremtett meg — élnek bennem is s hogy — soha sem személyi, sem anyagi érdekből — eddigi politikai pártállásomtól, az általam helyesnek tartott eszméktől egy perczig sem tántorodtam el, — mert én helyesnek, határozottan és feltétlenül helyesnek tartom azon politikai irányzatot, melyet a Deák Ferencz nyomdokain haladó szabadelvű párt és szabadelvű kormány követ.

És ez nem phrasis tisztelt uraim! hanem igaz, tiszta meggyőződés, mely alapját találja azon óriási haladásban, politikai, törvénykezési, társadalmi és közgazdasági fejlődésben, melyet az ország a szabadelvű párt és kormányának uralma alatt elért.

Nem lesz tehát senkire nézve meglepő, mikor kijelentem, hogy a „Csiki Lapokat“ is jövőre ezen párt szellemében fogom szerkeszteni mindaddig, míg én ennek eszméit, törekvését jóknak a haza javára előnyösöknek, üdvösöknek fogom tudni.

E mellett azonban, ha talán egyik-másik olvasónk nézeteinket egy- és más kérdésben nem osztaná, mindig örömet s készséggel engedek tért egy objektív vitának, míg ellenben személyeskedésre s piszkolódásokra még azon czikkek sem tarthatnak közlésre számot, melyek az én illetve pártom álláspontjának védelmét czélozzák.

„Szabadelvűség“! ez lesz jövőre a „Csiki Lapok“ politikai programja.

Nem lépünk fel nagy igényekkel, nem tartunk számot országos elismerésre és méltatásra, de igyekezni fogunk a mi szerény szűkkörű Csiki viszonyainknak teljes mértékben megfelelni; igyekezni fogunk a mi kisebb hazánkban a politikai téren irányt jelölni, egyetértést és békét biztosítani, — mert a cél éppen az, hogy a „Csiki Lapok“ mint eddig, úgy ezután is első sorban minden tekintetben Csikmegye érdekeit szolgálják. Csikmegye érdekeit a helyes politikai irány megállapítása, de Csikmegye érdekeit a társadalmi s közgazdasági helyzet javítása, fejlesztése végett is.

Uj irányt, óriási lépést jelez e lap életében az, hogy „*Csikvármegye hivatalos közlönye*“ lesz.

Maga a czim jelzi azon roppant fontosságot, mely ezzel kapcsolatban van.

A megye belső életéről e lap többé nem privát értesüléseket, egyesek egyéni meggyőződéseit fogja nyilvánosságra hozni, hanem teljes hitelű tudósításokat, melyek illetékes forrásból erednek s hogy ezek szerint azok mindig és mindenkor közérdeket fognak képezni a mi törvényhatósági életünkben, azt nem kell hosszasan fejtegetnem.!

Vármegyei kérdésekben is e lap hasábjait csak oly közleményeknek nyitjuk meg, melyek a közérdek előmozdítását czélozván, objektive, személyeskedéstől menten tárgyalják a közélet eseményeit.

Mint a vármegye hivatalos lapja, e czimen „*Hivatalos rész*“ uj rovatot fogok nyitni, hol megjelennek mindazon kormány- és vármegyei rendeletek, tudni valók, a melyeket a megyei hatóság jónak és szükségesnek lát nyilvánosságra s az érdekelteknek tudomására hozni:

Ugyszólván nélkülözhetetlen lesz e lap a vármegye minden lakójára nézve, de nevezetesen nélkülözhetetlen lesz azoknak, kik részint hivatalos állásuknál (szolgabírók; jegyzők; előjáróságok) részint nyilvános szereplésüknél fogva utalva vannak arra, hogy a megyei és kormányrendeletek minden neméről ideje korán s megbízható alakban értesülést nyerjenek.

Szolgálni fogja e lap Csikmegye társadalmi s közgazdasági életét is, mert egy energikus, egészséges áramlat elérkezett várva kell várunk, s ezen áram úgy látszik fejlődésben van. A csiki vasutnak régebbi, s a romániai vasut jövő évre remélhető megnyitása; a szászrégeni vonal kiépítése mind oly momentumok, melyek jótékony hatásukat, egy friss gazdasági s kereskedelmi élet kifejlését biztosítják Magyarországnak e félreeső vármegyéje részére. S hogy ezen áramlat helyes irányba tereltessek s mihamarább kifejlesztessék, munkálkodni fogunk szóval, tettel, de munkálkodni fogunk írásban e lapok hasábjain.

Felveszem programomba Csikmegye nevelés-ügye s társadalmi életének ismertetését s lehető fejlesztését is.

Politikai, — megyei, — s közgazdasági komoly czikkek sorában bizonyára szívesen fogja látni az olvasó közönség, ha egy-egy aktuális, társas életünkre vonatkozó közlemény is megjelenik, mely ha könnyebb zsánerű dolog lesz is, a frivolitás mélyébe alászállani soha sem fog.

Ügyelni s különös gondot fogok fordítani, a hir- és tárcza rovatra is, hogy a lap némi szórakoztatásul is szolgáljon s a mindnyájunkat érdeklő eseményekről megbízható tudósításokat hozzon.

Czélom elérésére a munkatársaknak oly gárdáját sikerült megnyernem, kiknek neve, eddigi működése garancia fog lenni, hogy nem csak a pusztában elhangzó szavak, melyeket fennebb előadtam, hanem komoly törekvés, melynek elérésére igyekezni fogok s melyben támogatásra s segítségre körülöttem oly egyének csoportosulnak, kiket többé-kevésbé ugyanazon eszme, ugyanazon cél lelkesít.

A hol oly sok mélyen gondolkozó hazafias lelkesedéssel ember munkálkodik vállvetve a kitűzött cél megvalósításán, s ha a megye közönsége jóakaratu pártfogásában, elismerésében fogja ezen törekvést részesíteni, ott eredmény lesz, eredménynek lenni kell.

Az olvasó közönség tájékoztatása végett alább közlöm a „Csiki Lapok“ munkatársainak névsorát, a kik erkölcsi és szellemi támogatásukat megígérni szívesek voltak, u. m.:

Dr. Balló István főgymn. tanár, Csik-Somlyón.  
Baktsi Gáspár kir. közjegyző, Csik-Szereda.  
Bartha Ignác ügyvéd,  
Bartalis Agoston főszolgabíró, Csik-Szentmárton.  
Dr. Bocskor Béla tiszti ügyész, Csik-Szereda.  
Borsay Mór tvszéki aljegyző,  
Csedő István ügyvéd,  
Dr. Csiky József ügyvéd,  
Dobos András tvszéki aljegyző, Fehértemplom.  
Dr. Fejér Dávid orvos Gyergyó-Szentmiklós.  
Fejér Sándor főszolgabíró, Csik-Szereda.  
Kelemen Elek s.-tkvvezető, Gyergyó-Szentmiklós.  
László Gyula iparkamarai II.-od titkár, M.-Vásárhely.  
Dr. Künnle Tivadar ügyvéd, Sepsi-Szentgyörgy.

Lakatos Mihály gazd. isk. tanár Csik-Szereda.  
Lázár Menyhért orsz. gyűl. képviselő, Budapest.  
Lázár János főszolgabíró, Gyergyó-Tölgyes.  
Mihály Ferencz megyei főjegyző, Csik-Szereda.  
Ifj. Molnár József ügyvéd,  
T. Nagy Imre gazd. isk. igazgató  
Nagy Sándor ügyvéd,  
Dr. Orbán Gyula orvos, Halas.  
Péterfi Tamás, M.-Vásárhely.  
Szántó Sámuel ügyvéd-jelölt, Csik-Szereda.  
Sántha Simon megyei igató,  
Dr. Tiltscher Ede ügyvéd, Gyergyó-Szentmiklós.  
Torma Miklós Szolnokdobokamegye alispánja, Deés.  
Vértés Lajos polg. isk. igazgató, Gyergyó-Ditró.

Dr. Fejér Antal,  
ügyvéd.

## Karácsony.

Immár 1898-dikszor virradt reánk a szent Karácsony ünnepe, az emberiség Megváltójának magasztos születési napja.

A terhes és küzdelmes élet örömet és fájdalmat hozó napjai közt egy enyhítő, vigasztaló nyugopont, mely közelebb hozza egymáshoz az embereket, megnyilatkoztatja és szokatlan melegséggel tölti el a sziveket és világosságot gyújt az elmékben, a szeretet vallásának a jóra és igazságra vezérlő világosságát. A kiből még nem veszett ki minden jó és nemes, a ki még érezni tud, az csodálatos átalakuláson megy keresztül a karácsonyt hirdető harangszónak hallatára. A nyomoruságoktól sujtott és a kétségbeesés szélén állónak szívébe is a megnyugvásnak enyhítő érzelmé költözik, a szerencsétlen remélni tud, a gögös megalázkodik, a jóknak a megelégedése boldogsággá fokozódik. Az irigység, gyűlölködés kivész a szivekből s helyét az egymás iránti szeretet meleg érzelmé foglalja el.

Ilyen csodálatos átalakulást, ilyen meglepő változást hoz létre a megváltás magasztos napja a szent karácsony ünnepe.

És most, midőn az emberek között mindenütt, a családban, a társadalomban a bomlasztó és romboló betegségeknek ezer meg ezerféle jelét látjuk, midőn a haladáshoz, fejlődéshez szükséges nyugodtság közéletünk egyik fokozatán, sem fent, sem alant nincs meg a megkívánt mértékben, midőn az ellenségeskedés, gyűlölet, irigykedés tartják fogva a sziveket s nyomukba kél a faj és felekezeti harcz, az átkos visszavonás: oh mily szükség lenne, hogy a karácsonyi szent ünnepek által felkeltett nemes érzelmek ne csak ideig, óráig szállják meg a sziveket, hanem maradjanak meg azokban állandóan; oh mily szükséges volna, hogy az az igazságnak jóra vezérlő fénye, mely a betlehemi jászolnál gyult fel először, az élet nehéz harczában tolyton ott lebegne az elmék előtt.

Vajha mindezeket meghozta volna számunkra és állandósította volna sziveinkben

az áldott karácsony, a megváltás magasztos ünnepe.

Vajha beköltözött volna sziveinkbe a szeretet magasztos érzelmé. azon szereteté, melyet a világ Megváltója hirdetett, mely nem csak a telebarátokat képes magához ölelni, hanem kiterjed még az ellenségekre is, melynek éltető melege széppé, boldoggá teszi a családi életet, szorosabban összekapcsolja a társadalmat, erőssé teszi az államokat és országokat, enyhíti a nyomort, gyógyítja a vérző sebeket és áldást áraszt mindenfelé.

Vajha leszállt volna az emberek közé az egyetértés szelleme, mely nélkül ok nélkül a küzdelem, haszontalan a fáradság és eredménytelen a munka.

Mely, a hol meg van, ott biztosítva van a fejlődés, egyengetve van a haladás útja könnyebben el lehet érni a kitiltzott célt.

Vajha eljött volna mihozzánk a béke angyala, a mely nélkül nincs zavartalan munka s az egész élet kin és gyötrelme.

Vajha az igazságnak szent tüze megvilágította volna úgy a nagyok, mint a kicsinyek elméjét, ez lobogna előttünk vezércsillagként minden utainkon úgy a magán, mint a közéletben, ez vezetné munkásságunkat, hogy szent fényénél megtudjuk különböztetni a jót a rossztól, a nemest, a nemtelentől, a szépet a rúttól.

Hogy így a szeretet, egyetértés és béke közremunkálása és az igazság vezérfénye mellett pusztuljon ki úgy a magán, mint a közéletből az önzés, visszavonás és szeretetlenség, terjedjen az alázatosság, a jámborság és a hit.

És ha ez így lesz, megjavulnak a mi erkölcsünk, beköltözik hozzánk a boldogság és megelégedés, erősödik elménk s könnyebben tudjuk teljesíteni köteleseinket, jobb kedvvel végezzük munkánkat s könnyebben fogjuk elviselni az élet terheit s a mi ajkainkon is felzendül a himnusz: *Dicsőség a magasságos menyekben az Istennek és e földön békesség és az emberekhez jóakarát!*

## Sötét pontok a láthatáron.

A Megváltó születésének szent ünnepe, mely az emberi nemzetnek örömet, békességet és szeretetet hirdet, Magyarország látóhatárára komor felhőket hozott össze, melyek aligha villámokat nem hordanak méhükben.

A midőn hanyatlóban látjuk napjait annak az évnak, melyben az 1848-iki nagy korszak félszázados évfordulóján egy másik félszázad hajójába kell belépnünk, szinte szeretnők elválasztani az előbbtől azt a részt, melyben az akkor előtört szabadság eszmék elérése végett az emberek vezették az eseményeket, attól a résztől, melyben mint napjainkban történik a csunya személyes torzsalkodás által előidézett események vezetnek az embereket.

Az eszeveszett tusa, mely parlamentünkben a hatalom birtoka felett folyt a magyar nemzet legföltettebb kincsét: az alkotmányt juttatta abba a hajóba, melynek kormányosa, bár mindent elkövet annak fölcsinzen tartására s a becses tehernek az elsüllyedéstől való megmentésére, mégis ugylátszik, hogy az részint a legénység egy részének dezertálása miatt ma-holnap vagy zátonyra jut, vagy a kalózok támadásainak esik áldozatul.

A mult év ezen időszakában is mutatkoztak vészterhes fellegek Hazánk egén, melyeket gazdasági életünk közös, vagy önálló berendezésének kérdése idézett elő, de azok az újvevvel tünekezni kezdettek s ez év elején a jövőben vetett bizalomnak holdog reményével tekintettünk a félszázados évfordulóra.

Azok után a fejedelmi kegyek után, melyek egyfelől a magyar nemzeti ideálok felé szárnyakat kölcsönöztek a nemzet vágyainak és reményeinek, másrészt a Habsburg dinasztíára vetették rá egy nemzeti dinasztia hajnal-sugarait, joggal képzelhettük, hogy ezzel az évfordulóval a történelmi kínos reminiscenciák elenyésznek és nem fognak többé visszatérni.

Joggal remélhettük, hogy az a közbiradalmi eszme, melynek köde félszázadig előtt ráborult Magyarországnak önállóság iránti törekvésére, a maga biztosítékát és súlypontját a félszázados évforduló alkalmával Magyarországra fogja megtalálni.

És joggal remélhettük, hogy a félszázad előtti nagy demokratikus átalakulást, melynek fonalat eloldhatatlanná csomózták össze s melynek megoldása végett fegyveres kézzel támadt egymásra a programatika szankció által összekapcsolt két biradalom, ma akadálytalanul köthetjük

Folytatás a mellékleten.

## A „CSIKI LAPOK” TÁRGZÁJA.

### Karácsonykor.

*Otthon valék ismét, annyi évek multán.  
Oh, ha azt az érzést kimondani tudnám,  
Mikor újra láttam templomunknak tornyát  
S a kis patakot, mely udvarunkon foly át.*

*Mikor újra csüngtem az ő drága keblén,  
Miként házunk falán a sárguló repkény,  
Talán azért nem volt harmat immár rajta,  
Mert valahány cseppjét szemembe hullatta.*

*Akár merre jártam, akár hova néztem  
Apró pásztor tűzek gyultak ki az éjben,  
Egyik jobban fénylett, másik haloványon:  
Annyi édes emlék a mult távolában.*

*Ott a szentegyház is, ives csarnokában  
Néma áhitattal oh, de sokszor álltam.  
Zugva-bugott a vén orgona akkordja  
Ezrek forró vágyát szárnyán égbe hordva.*

*Csupán csak az enyém' nem vitte az égbe...  
Karácsonyfa akkor tán nálam is égne,  
Volna ki mondaná: támaszodra jöttem,  
S édes vigaszával letörlné könnyem.*

Somlyóhelyt Orbán.



### Karácsonyéji történet.

A süvítő téli szél végig vonul a nagy Duna jégkéreggel bevont partjain; elementáris erővel hatol tova a messzeségbe. Utjában meg-megrázza a parti gázoszlopok vékony ablaküvegeit, a halvány légszuszánkok csak gyengén szűrődnek keresztül a sűrű ködön. A komor hangulat, a mely az egész tájékon uralkodik, valóban felejteti, hogy egy világvárosnak induló hatalmas metropolis éjjeli utcaképe ez, itt a Duna balparti mentén a pesti oldalon. Semmi jel, a mely arra vallana, hogy ez az elhagyott vidék a nyári hónapokban egy nyüzsgő embersokaság központja, a sétatörzso, a mely annak idején ép oly előszeretettel keresnek fel az üde levegőre vágyó halandók, mint a minő borzalommal kerülnek most ezt a kedvelt sétányt.

A siri csendben tisztán hallható a várbeli Mátyás templom erős óraütése, a mint az éjféli egy órát jelzi. A hang létezéséről azonkívül még az a ozirkáló órszem tesz tanuságot, a ki a Margit hídfó előtt teszi meg kötelességszerű sétáját ebben a dermesztő hidegben. Nehézkes léptek távolról sejtetik benne a rendőrt, mert ily egyhangú, kimért lépései valóban csak annak lehetnek, a kinek ezt a reglement írja elő. És a reglement-ja kéréhetetlenül intézkedik s nem ismer munkaszünetet még ezen a szent éjszakán sem. Pedig oly általános ez a munkaszünet mindenfelé, a merre csak felvilágosodott keresztény lelkek élnek!

Milyen természetes is az, hogy a munkás letezi a pörölyt meg a többi hithű ember a maga kenyérkereső szerszámjait, mikor es a szent nap előestéje: a karácsony-est elérkezik. És mégis, Bognár Mihály, a busgó katolikus, azt találja természetesnek, a mit ő most mivel: a szolgálatot. Pedig nem is oly különös ember ez a Bognár Mihály, a 7648. számú székesfővárosi rendőr, mindössze csak levért és szomorú. Meleg téli sapkáját kisse füleire huzza, aztán eltűnődik a multon. Azon a boldog éjszakán, a melyen ép úgy füttyölt ez a czudar decemberi szél, mint most, de barátságos otthona

kandallótüzénél szászorta jobban melegített a családi szeretet lángja, meg a feldisított karácsonyfa apró, kis gyertyafénye, ha csak akkora volt is, mint a Bognár Mihály kis uja. A szülők boldog érsése szította a csekély gyertyalángokat olyan forró tűzzé, a milyen forró szeretettel szülők csak környezni képesek egyetlen gyermeküket. Azóta egy teljes év mulott el, háromszázhatvanöt nap Bognár Mihály felejtethetetlenül boldog családi történetében. A gyermeki szeretet forró lángját a szülők keblében egy fájdalmas érzés váltja fel az idén. Caillógó karácsonyfa helyett ma csak egy parányi sirhanat jut nekik odakünn a sívár temetőben. És szomorú hely egyik félreeső zugában alusssa örök álmát az az ártatlan teremtes, kit még egy rövid év előtt bálványozásig rajongó szeretettel halmazták el a bánatos szülők. A kötelességtudó rendőrré ez a keserű visszaemlékezés oly fájdalmasan hat, hogy alig tud magán uralkodni, s meggyorsítja lépteit, mintegy felmelegíteni akarván fázó tagjait, melyek a nagy hidegtől a megdermedéshez közel állanak.

A köd ezalatt egyre sűrűbb párákban szövi be magát az éjszakai sötétségbe, mindent láthatatlanná téve a szemlélő előtt. Még a hang is olyan sajátságos tompának tűnik fel, ha ugyan hangnak mondható az a gyanus nesz, mi a hídfó vaskorlátja mellől ide hallatszik. Bognár Mihály figyelmessé lesz a szokatlan zajra s mintha valami belső augallat intené, a kötelesség tudatára ébred. Mintha látná, hogy a hid alacsony vaskorlátjánál egy sötét alak ideges mozdulatokat tenne. Arra tart s midőn egészen odaér, egy igénytelen külsejű sovány nőt lát maga előtt, a ki gyanus viselkedésével mindjárt elárulja, hogy nem leli a helyét. A nehéz téli kendő alól kifejezésteljes ez a tekintet, mintha sokat, nagyon rokat akarna mondani a hatóság emberének. A sors végzetes viszontagságai által üldözött életnek egy szomorú képével találja magát szemben Bognár Máté, a mint a nő karsjai között tarka gyermekpólyát pillant meg. Az elszánt nősemély görcsösen szorítja keblére a kisedet, miközben tévelygő tekintetével a nagy folyón uszkáló hatalmas

Melléklet  
A „CSIKI LAPOK”  
1898. 52. sz.-hoz.

# KARÁCSONY

Melléklet  
A „CSIKI LAPOK”  
1898. 52. sz.-hoz.

össze a jelennel s folytathatjuk azokat a reformokat, melyeket mindenkéül fölött meg követel a magyar nemzeti egység.

És azt hittük, hogy olybá fog feltűnni ez a félszázad, mintha csak tegnap proklamáltuk volna, hogy a hűbéres középkor minden maradványa az elmúlás sírjába temetkezzék s a jogegyenlőség bölcsőjéből lépend elő a polgári erény, önérték, a hazafias munka és szorgalom nemessége s hogy a magyar nemzeti egységet sem külső, sem belső ellenség nem fenyegetheti többé, melynek alapján állva Magyarország egy maga is képes lesz a habsburg-trónnak európai és nagyhatalmi pozícióját megvédeni.

Mint a történelmi igazságszolgáltatásnak nagy elégtétele mosolygott a közelebbi időben is ránk, hogy a kik ellen egy félszázad előtt a kettős birodalom fölforgatásának vádját emelték: ma már mi vagyunk a kettős épületnek egyedüli szilárd és megbízható oszlopai és hittük, hogy ezzel a büszkeséggel léphetjük át egy másik félszázad küszöbét. Amde ugylátszik, nem így történik.

Az alkotmányon, melyet ellenségeinknek nem sikerült szétrepeszteni, mi magunk akarunk rést ütni, hogy ezen a résen át gunyosolylyal kandikáljon be a régi történelmi fátum sanda szemé.

A magyar nemzet legnagyobb büne mindig a pártosság s az egyetnemértés volt, s ez hozott igen sokszor kiszámíthatatlan vést és kárt a nemzet nyakára.

Igaz, hogy a történelem sokszor ismétli magát. Igaz az is, hogy a mai bonyodalmas viszonyok sokban emlékeztetnek az 1848-évi izgalmas és váratlan fordulatokra. De ha egy nemzet ismeri a multat, s ha nem akarja, hogy a történelem a vak sors járszalagjára kerüljön: akkor a hasonló körülmények sem eredményeznek hasonló kimenetelt.

S ha mégis megtörténnek az, hogy az 1848-iki nagy korszak félszázados évfordulója végén éppen a 48-asok és szövetségeseik obstrukciós társaiak érthetetlen taktikájuk és személyes boszujuk következtében átlukasztott alkotmányval lépjük át a második félszázad küszöbét: hisszük és megvagyunk győződve arról, hogy koronás királyunk tapasztalt alkotmányos érzülete és a jobb hazafiak higgadtsága és erélyessége az utolsó pillanatban is utját állja a lejtőn való rohamos legurulásnak.

S abban az erős hitben, hogy országgyűlési pártjaink lelkében a karácsonyi szent ünnepek alatt a béke anyala helyet adand a hazafiai komolyabb belátásnak: üdvözljük az újévet, mely küszöbön áll, remélve hogy meg hozza a magyar nemzetnek azt a nyugalmat, melyre további existenciájára érdekében oly nagy szüksége van.

S. S.

## Gyergyó-Szentmiklósi levél.

Gy.-Sz.-Miklós, 1898. decz. 20.

A székelyföldről mindenki elragadtatással beszél. Az egetverő bérczek s az ezek belékel mosolygó völgyek, sikok, a beszédes patakok, csevegő csermelyek, balsamos fenyvesek: a történet dicsőségének, gyászának emlékei, a bemo hosodott várromok, a havasok oldalain költőileg, szétszórt faluk, városok; az ezekben élő maroknyi nép, mely mint a regeszertü hunmaradék töredéke, magának követeli az igazi tiszta ősmagyar eredetet; mindezek édes örömmel töltik el a magyar szívet s büszkeségre hangolják a magyar lelket, hogy itt a véghatáron ily erőssége van a magyar államnak.

A természet szépségeivel és csodáival vetélkedik a székely erkölcsé és hazafisága. Ezekben rejlik a nép ereje s jövője, valamint nemzeti hivatása.

A Székelyföldnek egyik érdekes és figyelemre méltó pontja Gyergyó-Szentmiklós. E község a régi Csikszéknek s a mostani Csikme gyének legnagyobb községe. A régi följegyzéseket olvasgatva, az találjuk, hogy az 1567-ik évi registrum szerint 78 kapuval van fölveve, vagyis annyival, a mennyivel a régi szék egyetlen községe sem dicsekedhetett, sőt a szomszéd Udvarhelyszéken is csak Udvarhely volt vele egyenlő rangu.

A régi iratokban az is föl van jegyezve, hogy a Bachkorszak kormányzói, hogy nagyobb fogyasztási adót vessen rá, városná akarta emelni, a mit azonban a lakosok éppen nem fogadtak szívesen, városi czivisekké nem akartak avanszírozni. Büszkéek voltak arra, hogy ők falusi fegyverviselő székelyek s fegyverrel szolgálhatják a hazát; mint városi polgárok erre nem lettek volna kötelezve.

Amde azóta a világ kereke nagyot fordult. A megváltozott viszonyok megváltoztatják felfogásunk és gondolkodásunk irányát is. A légkörön keresztül új fény, új sugár tör át, mely új eszméket hirdet s új pályát világít be.

Gyergyó-Szentmiklósnak ma már az az ideálja, hogy városná legyen. Az 52 ezer lakossága Gyergyó meg is érdemelné, de meg is követhetné, hogy az a község, mely anyagilag és szellemileg az ő gócpontja, városi rangban legyen. Csak így lesz a gyergyói határszélen, a nemzeti ségi vidéken, világító tornya a magyar nemzeti szellemnek és műveltségnek.

A ki össze tudja hasonlítani a régebbi és mostani, Gy.-Szentmiklóst, az örömmel konstatalhatja a fokozatos haladást.

1870. vagy 71-ik évben történt, hogy Szapáry Gyula gróf, a későbbi miniszterelnök, meglátogatta Gy.-Szentmiklóst. Szapáry politikai pályája akkor már emelkedőben volt s tanulmány utat tett az ország különböző részeiben. Gy.-Szt-Miklóson illő tiszteességgel fogadták; a gróf azonban csatlódottnak látszott, mert megállván az utcásarkon a vendéglőben, vagyis inkább korcsmában, oda állott az ablakhoz és csalódással hanglejtéssel azt mondta környezetének: Hát ez Szentmiklós? Ugy látszik, hogy a híre után többet remélt és szebbnek gondolta e községet.

Már akkor meg volt ugyan a vagyon és gazdagság; de a kultura, az emelkedés még csak csirájában pihent. Piacza, főtere formátlan, sáros volt; alacsony viskók állottak a mostani szép, tágas piacon; a diszes üzletek helyett kezdetleges, keleti bódékban árult a kereskedés.

Husz-huszonöt év mennyi változást hozott e községre; városias szint s élénkséget nyert, anyagi és szellemi életben sokat emelkedett.

Haladásában pedig legszebb az, hogy ehhez önmagából merítette az erőt. Igazi magyar karakterrel tett bizonyosságot; mert csak a saját erőnkől merített fénynek van valódi melege és világítása.

Ha általában a nagyobb községek fejlődését vizsgáljuk, azt látjuk, hogy haladásuk főként iparkból és kereskedelmükkel nő ki. Minden városnak életet, vagyont, forgalmat és diszt az ipar és kereskedelem ad. A melyikben e két tényező nincs meg, vagy nem elég erős, az bátran beállhat falunak.

Közintézetek, hivatalok szintén lényeges alkotórészei a nagyobb gócpontoknak, de életképességének legfontosabb tényezői amazok. A mely nagyobb község haladni akar, annak legfeltekenyebben kell örködni, gondoskodnia iparának, kereskedelmének fejlesztéséről, istápolásáról s a korszínvonalára való emeléséről.

Gyergyó-Szentmiklós kereskedelme és ipara nem ujjonnan ültetett növény, melynek gyökere még gyenge és fejletlen volna; hanem százados tölgy, mely a mult erős talajában áll, dicszolva több viszontagsággal, s ha ezek meg is tépték olykor-olykor ágait, magát a törzset nem döntötték ki. A régi időben már számot tevő volt nemcsak a bel-, hanem a külkereskedelemben is és jövőben is hivatva van a fokozottabb szerepre.

A magyar nemzeti szellem terjedésének a nemzetiségi vidékeken egy-egy ily gócpont kiváló szolgálatot tesz s mind megannyi melegágya az állami eszméknek.

E középpontok azon források, melyekből a magyarság ereje fakad; ezekkel erős, nélkülök gyenge lesz a székely.

Az életre való politika azonban nem csupán az iskolázásban, hanem a magyar kereskedelem és ipar támogatásában is érvényesül.

Az iskola egyidejűleg lekötöti az idegen gyermeket, megtanítja magyarul, de ha elhagyja az iskolák falait, a legtöbben ellenségeik táborába mennek. A kit azonban a magyar kereskedelem, a magyar ipar önállóan hálózatába vett, az állandóan lekötve marad; így e két tényezőt diadalmias eszközévé lehet tenni a nemzeti érdeknek.

A Székelyföldön több ilyen gócpont kínálkozik, mely támasza lehet a magyar politikának. Gyergyóban ilyenül kell említenünk első sorban Gyergyó-Szt-Miklóst. Hatalmas vonzó erőt gyakorolt ez mindenkor itt, e vegyes ajku lakossággal benépesült határszélen. Fejlődése és emelkedése tehát méltán megérdemli, hogy részese le-

gyen az országos figyelemnek s a kormány gondoskodásának. Az utóbbi idők nemzeti politikáját terméketlenné nem mondhatjuk, több üdvös reform létesült közgazdaságunk terén is; szétterjednek ezek az egész országban, s egy nagy vidék, de az egész székelység érdeke megkívánja, hogy Gyergyó-Szt-Miklós számításon kívül ne essék s meg lehetünk győződve, hogy nem is fog kívül esni.

Wlassics Gyula dr. miniszter mondta, hogy a székelység erősítése a helyes és életerős nemzeti politikának a tengelye. Egyik legégetőbb feladata tehát a kormánynak, hogy a keleti határ őrszemeit, a nagyobb székely községeket közgazdasági és kulturai haladásában segítse elő.

Gyergyó-Szt-Miklós eddig fejlődését önmagából merítette; de közel az idő, mikor egyedül önjerejére nem támaszkodhatik. Ha ez az idő bekövetkezik, bizton hihetjük, hogy nem fog visszacsúszni, keblére öleli a nemzeti politika; erejét, szeretetét megosztja vele, hogy az a nagyközség, mely oly sok és nagy szolgálatot tett a multban, teljesíthesse misszióját a jövőben is.

Levelező.

## A székely körvasut.

Ditró, 1898. decz. 16.

A székely körvasut déda-várhegyi szakaszának vasuti közigazgatási bejárása f. hó 14-én ért véget s ezen tárgyban kitűzött tárgyalás ugyanazon a napon Ditróban folyt le, melyben az érdekelt községek: Ditró, Remete, Várhegy, Salamás községek képviselői hivatalos meghívás alapján részt vettek.

A bejárást és tárgyalást vezető bizottság tagjai a következők voltak: Képesy Árpád miniszter-titkár elnök. Geduly Gyula miniszter-osztálytanácsos a kereskedelmi miniszterium képviselője, Novák Bertalan áll. vasuti felügyelő. Kóchi Richard tábori százados, a hadügyminiszter. képviselője, Dicsőffy Kálmán kulturművelő, földmiv. miniszterium képviselője, Purguly Ferencz m. áll. vasuti felügyelő, Szily Jenő áll. vasuti főmérnök, Véber Ferencz, Keller Arnold vasuti főmérnök, Pászár László, Flamm Samu áll. vasuti mérnök. A megyei közigazgatási bizottságot Becze Antal alispán, Mihály Ferencz főjegyző, Lázár Menyhért, Csiky Dénes, Pap Domokos, Molnár József, Bohács Lajos mérnök, Szász Lajos képviselték.

A tárgyalás d. e. 10 órától d. u. két óráig tartott. Jegyzőkönyvre vették a szükséges megállapodásokat s a jegyzőkönyvet felolvasván, a bizottság tagjai s az érdekelt községek előljárói aláírták.

Ditró és Szárhegy közbirtokossága a székely vasut kiépítése fölött örömeinek kifejezést adandó, a bizottság tiszteletére Ditróban diszes ebédet rendezett, melyre a tárgyalás befejeztével főt. Takó János plebános szives, barátságos hangon hívta meg a két község nevében. A meghívásra Képesy Árpád miniszter-titkár válaszolt azon igaz magyarszívű fakadt ohajjal, hogy vajha a derék székelyek ezen kívánsága, mely egyszersmind országos érdek, minél előbb valósuljon.

A jó hangulattól áthatott ebéd után a hazigazda szerepét Szathmáry János bizottmányi alelnök és Köllő János fűrdőigazgató töltötték be az ő méltos és gondos modorukkal.

Ezt az együttlétet, mely egy új korszaknak a kiinduló pontja volt, vidámmá tette a helybeliek öröme és vendégszeretete, valamint az előkelő vendégek barátságos érzülete.

Ő Felségére a nagyságos alispán ur köszöntött, tolmácsolva azt a magyar hűséget és lelkesedést, mely a palotában és kunyhóban egyformán lángol; továbbá azt a benső bizalmat és csodálatot, a melylyel Ő Felsége iránt mindenki viseltetik. Köllő János a magas kormányt s jelen volt képviselőit köszöntötte tel talpraesetten, nagys. Both Ferencz kanonok szeretetteljes hangon a megye képviselőit, Dr. Szilvássy szép köszöntőjében a mérnöki kart éltette, külön is megemlékezés történt mélt. Geduly Gyula min. oszt. tanács urra, nagys. Lázár Menyhért képviselő urra. A vendégek és a bizottság nevében nagys. Képesy Árpád min. titkár ur rokonszenves és lelkesítő hangon szólva a székelyekről, ezeknek boldogítására üritette a poharát. Az ebéd végével a bizottság Gy.-Szentmiklósról ment, honnan másnap haza utaztak.

E vasut nemzeti és közgazdasági fontosságának fejtegetését egy legközelebbi czikhely számára tartva fenn, ezáltal csak azt jegyezzük föl, a mit e vonal kiépítéséről az illetékes egyenektől megtudhattunk.

A mit most végeztek, az csak egy előképe a vasutnak; ezután következik a munkaterv elkészítése, a mire legkevesebb egy fél év szükséges és csak ennek befejeztével foghatnának az építést kez. Napolon szerint azonban ehhez is az ismer-

három dolog szükséges. Pénz pedig ezuttal még nincs. Ha az országgyűlés megszavazza, akkor azonnal hozzá fognak. Tehát legkedvezőbb esetben a jövő évben Dédáig épülhetne ki.

Hogy Várhegyig volt hirdette a bejárás, ehhez különböző kombinációkat fűztünk. Azt gondoltuk, hogy e község van egy gőzponyi állomásnak kiszemelve, hogy innen az Orotva völgyén Tölgyes és Borszék felé vigyék az utat; de a mérnökök állítása szerint, ezuttal ez még nincsen tervben s Várhegyen csakis kisebb állomás lesz. Állomásokul ki vannak jelölve Toplicza, továbbá Ditró, Remete, középrendű rakodó állomásul; kisebbekül Szárhegy, Tekei-öpaták, Vasláb; Gyergyóban főállomási központ Gyergyó-Szentmiklós és Alfalu között lesz. Épen Gyergyó-Szentmiklósra való tekintetből a vonal iránya jókora kanyarodást tesz; különben egészen egyenes irányban vezeték volna.

Fölöttünk, gyergyóiak fölött, már ezen kezdetre is az örömmel a napja sütött ki; mialatt Budapest fölött sűrű felhő gomolyog, villámlik és menydörög; de hiszszük, hogy ott is ki fog tisztulni, s kisűt a hazaszeretet sugára, mely a székekelyek reményét megérleli s belőle gyümölcsöt fakaszt. —s.

**Teljes holdfogyatkozás.**

Ritka szép égi tünemény gyönyörködtette folyó hó 27-ik napjáról folyó hó 28-ik napjára forduló éjszakán az embereket azokon a helyeken a hol ennek szemlélését a köd vagy a felhők nem akadályozták.

Az alkony leszálltával kigyul a hatalmas égi lámpás, a szelid fényű Hold s gazdagon szorja ezüstös sugarait a földi tárgyra, sajátos csillogó fényvel vonván be a lóborított mezőket, a zuzmarával megrakott fákat.

De ime, ugy 3 negyed 11 óra után pár perczel (pontosan 10 óra 48 perczkor) a Hold kör-alaku fényes tányérjának délkeleti fele mindegy kicsorbul épen úgy mintha egy kerek lepény egyik oldalából egy darabot kiharapnának, ezen röt színű árnyék, mely a Hold szelid fényét előlünk elfogja folyton nagyobbodik, míg a tányérnak fényes része szüntelen apad s midőn az óra mutató éjféli után a 42-ik perczet jelzi, a hold teljesen elsötétül s az egész tányér sötét-vörös réz színben izzik. Pár percz múlva azon a helyen, a hol kezdetben a csorbulás mutatkozott egy vékonyka fényes sarló tűnik fel, mely lassankint növekedik míg a sötét rész mind kisebb leend s végre 2 óra 37 perczkor, mintha semmi sem történt volna, ismét teljes fényével világít a tele Hold.

Ez a teljes Holdfogyatkozás, mely, a mint ma már minden művelt ember tudja, onnan kelet kezik, hogy a Hold belép a földgolyó óriási kup-alaku árnyékába, s az árnyék a hold felületét lassanként teljesen elsötétíti, a mint az árnyékból kiér, fényét lassanként vissza nyeri.

Már régóta észlelik, hogy a Hold korongja teljes holdfogyatkozásor sem tűnik el egészen, hanem mint már fentebb említettük vöröses vagy barnás fényben észrevehető marad, a mit a föld légkörében töltendő sugar törésből igyekeznek ki-magyarázni. Az 1642-dik és az 1816-dik évi teljes holdfogyatkozásokról van feljegyezve, hogy a Hold teljesen eltűnt a föld árnyékában, úgy hogy a teljes elsötétülés pillanatában semmi sem volt látható belőle.

A természeti tüneményeknek, különösen a melyek feltűnőbbek, tagadhatatlanul nagy hatása van az emberekre.

Azon időkben, midőn a nap és a holdfogyatkozások tulajdonképeni okát még nem ismerték, ezeket a tüneményeket, a Nap és Hold valamely bajának tulajdonították.

A keleti népek, a melyek a Holdat istenségként tisztelik, holdfogyatkozások alkalmával különös félelemmel telnek el, a hold sötétülést valamely gonosz szellem, vagy sárkány munkájának számítván be.

Az indusok, zsidók fogyatkozások alkalmával üstökkel, dobokkal éktelen zajt csináltak, ez által akarván elijeszteni a veszedelmes állatot, mely a jótékony Napot és a szeidfényű Holdat fel akarja falni.

A perzsák és törökök lövöldözéssel sietnek a veszedelemben lévő Hold segítségére, az indusok ezren meg ezren lepik el a szent folyó vizét s áhitatos imákkal akarják meg menteni a Holdat a teljes megsemmisüléstől.

Közép Amerika ős lakosai, az inkák fogyatkozások alkalmával a Holdat betegnek gondolták, a teljes holdfogyatkozást pedig úgy tekintették mint a Hold halálát. Ilyenkor nagy lármát csaptak s különösen a kutyákat készítették vonításra, hogy elhárítsák a veszedelmet.

A peruiak fájdalmas kiáltásokkal kérték a mennyeket, hogy ne engedjék a Hold anyát elveszni.

Az eszkimók fogyatkozások alkalmával elrejtik élelmi szereiket, bezárják lakásaikat; attól félnek, hogy a Nap vagy a Hold meglátogatja őket.

A görögök és rómaiak szintén lármával igyekeztek a fogyatkozást elmulasztani.

Azokat a férfiakat, kik a fogyatkozásokot előre megjósolták vagy alkalmas módon felhasználták, felsőbb hatalommal felruházottaknak gondolták. Kolumbusz Kristóf az 1504-ik évben márczius hó 1-én bekövetkező hold fogyatkozással ijesztette Jamaika benszültött főnökeit a így kényszerítette rá, hogy embereit élelmi szerrel ellássák.

A középkori keresztények is veszedelemnek tartották a fogyatkozásokot a harangzúgással igyekeztek azokat megszüntetni.

A hold fogyatkozásoknak még egyéb csodás hatásokat is tulajdonítottak. Így fenmaradt, hogy Roger Bacó, a tudós és nagy nevű szent ferenczrendi szerzetes, a híres „doktor mirabilis” minden hold fogyatkozás beálltával elvesztette eszméletét és csak akkor tért magához, midőn a hold vi-sza nyerte teljes fényét.

A maikor emberei már nem hisznek ezen tüneménynek csodás hatásában, hanem inkább arra törekednek, hogy ezen tüneménynek pontos megfigyelése által az égi testekről való ismereteiket gyarapítsák.

Bs.

**I R O D A L O M.**

Két új magyar dal-album jelent meg ép most Klökner Ede zeneműkiadóhivatalában — és kapható Györgyjakab Márton könyvkereskedésében — kiegészítéssel minden dalgyűjteményeknek — mivel az ezekben közölt dalok, melyek az idény legújabb, legkeresettebb divatos nótái, eddig semmi más gyűjteményben nem jelentek meg s énekre és zongorára a legszebb czigányos módorban úgy vannak letéve, hogy zongorán magában is játszhatók, mert a dallam a zongora részben is teljesen benne van. Címük: 50 holdgató nóta, a legnevesebb dalszerzők dalai legjavából összegyűjtötte Csengery Gy., mely a többek közt tartalmazza: A Tiszának juj de mély. — Elragadta galambomat. — Ha meghalok. — Harangoznak a faluban. — Huzd cigány. — Kiszáradt a rozgó nyárfá. Még azt mondja a bíróné. — Nem vagyok én boldogságra nevelve. — Patyolat a kurucz. — Régi nóta, híres nóta. — Viz-fiz-viz. — Zug a szélvész stb. stb. Ára a 60 oldalos kötetnek 1 frt. — 50 bujgató nóta, a legjobb dalszerzők dalai s divatos új nóták legjavából összegyűjtötte Csengery Gy., a többek közt tartalmazza: Asszony-asszony, az akarok lenni. — Édes anyám a kendőm. — Estét harangoznak a toronyban. — Ha felmegyek a budai hegyekre. — Házunk előtt mennek el a huszárok. — Három bokor saláta, kis angyalom. — Magas a kaszárnya. — Már én többet a fútozán. — Nyitva van a babám rácsos kapuja. — Októbernek elcséjén. — Süt a mama. — Szélről van a házain. — Tiz krajczáros pirosító. Vékony deszka kerítés. — Vigan vannak, vigan vannak lenni a faluban. — Ára a 60 oldalos kötetnek 1 frt. Postaküldéssel egy-egy kötet 1 frt 10 kr. — A két kötet 2 frt 15 kr.

**Budapesti Napló, az újságírók lapja.** Az a tizenhúsz magyar újságíró, a ki hogy függetlenítse magát minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyűge alól, megalapította a maga erejéből, minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyarapítására a Budapesti Naplót, mesés sikert ért el. A lelkes kis csapat most, harmadfél év leforgása után a szabadelvű magyar közönségnek legkedveltebb újság-szolgáltatója lett. Magával hozván fényes és jólirú írói neveket, hámulatos szorgalommal és kiáltással gyűjtőn mindennap össze mind azt, a mi e szerkesztőség, e lap szabadelvű és föltűnő, minden irányban független politikájának, nemzeti érületének és magas izlésének minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyosságát adja: — a Budapesti Napló ma már nemcsak keletkezésének történetében új és eredeti, de a közönség simpatiajának gyors felkeltésében is eddig nem látott példát mutat. Es minden szám arra vall, hogy a Budapesti Napló alapítói megérdemlik ezt a támogatást. A Budapesti Napló-nak friss és megbízható értesülései, lelkes, temperamentumos, komoly, tartalmas, hatásukban valóságos szenzációs politikai cikkei, a melyek nyomatékosan teszik a politikai sulyra döntő jelentőségű újság véleményét, tárczarovatának magas irodalmi színvonala, gazdag informatív anyaga, kitűnő értesülései, kimerítő, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendű közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége: napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a Budapesti Napló fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasóközönsége közt páratlanul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponként jelentkezik ez a Szerkesztői üzenetek rovatában.

Ez a rugója a Budapesti Napló eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövőndő szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, a mely senkié másé, csak a szerkesztőségé és a közönségé, a mely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja; ebben a függetlenségben semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a Budapesti Napló-ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ezt az újságot olvasásra az újdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülősükre azoknak, a kiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaszorgalmában kedvük telik.

**A Nagy Képes Világtörténet** harmadik füzetét küldte szét a kiadó cég: a Franklin-társulat és a Révai irodalmi intézet. A nagy munka prospektusát és a teljesen megjelent első kötetet a sajtó osztatlan tetszéssel, pártját ritkító elismeréssel fogadta. A közönség érdeklődése is arra vall, hogy Marczali Henrik szerkesztő és a kiadó cég biztosan eltalálták, hogy milyen historiai munkára van leginkább szüksége a magyar kulturának. Szóval mostanában nem jelentkezett könyv hasonló fényes auspiciumnok között. És az érdeklődés, meg a bizalom nap-nap után nőttön nő. Ez a körülmény a szerkesztőt és a kiadókat még az esetben is hathatóan sarkalná, hogy a legjobbakat a legszebb formában adják, ha máskülönbben is nem inspirálná őket a legnemesebb ambíció. A harmadik füzet az első kötet ötödik és hatodik ívét adja, a keleti népek, szabatosabban szólva: Egyiptom történetéből a memphisi és a thebaci korszakot. A szöveget, a szöveg közé nyomott képeken kívül, három pompás műmelléklet magyarázza. A füzetes kiadásból hetenként egy-egy füzet jelenik meg és kapható minden könyvtárban harmincz krajczárért.

**Karácsonyi szokások.**

Minden nagyobb ünnepünkhöz, de leginkább a szent karácsonyhoz számos népszokás fűződik, melyeknek nagyobb része még a pogány korból származott át reánk, kisebb részük azonban már keresztény eredetű.

A karácsonyi ünnepekhez fűzött szokások kezdődnek az adventtel s tartanak egész vízkeresztig, vagyis ezen két határpont közé eső napokkal vannak összefüggésben.

A mint már említettük nagyobb részük pogány eredetű s a téli nap fordulat idejének — mely épen karácsony tájára esik. — ősi szokásaiból származik.

Advent után deczember 6-án jár körül a községekben egy népies rémalak melyel Szent-Miklós napján a rossz gyermekeket ijesztgetik, kiknek székére virgácsot szokott hozni, a jó gyermekeket azonban nem hántja, sőt azoknak különböző ajándékokkal kedveskedik. Ez a mikulás.

Nevezetes szerszám a Luczások, mert erről az alkalmatosságról, ha jól van elkészítve a ki a karácsonyesti éjféli mise alatt rajta ül, meglátja a helység összes boszorkányait. A székét Szent-Lucia napját, deczember 13-dikát megelőző estén kezdték készíteni, alakja boszorkányszög (pentagramm). A mondott naptól kezdve karácsony estéig minden este kell rajta dolgozni még pedig annyit, hogy karácsony estéig teljesen elkészüljön. Sem a gyorsabb, sem pedig a lassabb munka nem vezet célhoz.

Ugyancsak Lucia napján történik a kotoyulás vagy polozsálás, melynek az a célja, hogy a baromfi szaporasága biztosítva legyen.

Lucza napján, szokott jární némely helységekben egy lepedőbe burkolt és seprűvel felfegyverezett alak ijesztgetve a gyermekeket s a nöcselédeket.

Nagyon természetes, hogy e babonákhoz és népszokásokhoz Szt. Lucziának, a szirákuzi vértanunak épen semmi köze sincs. Mindezek inkább germán szokások s mivel az időpont, melyben tartatnak, Lucia napjával összeesik, az ő nevéhez fűződtek.

A karácsonyi szokásokhoz tartoznak a betlehemeszés, kántálás vagy koléda járás, melyek Jézus születése történetét, a pásztorok és napkeleti bölcsék hódolatát mutatják be többé-kevésbé színszerű feloldozásban.

Ugyancsak ide tartozik az olomöntés. Gyakorolják karácsony éjjelén, Szilveszter éjszakáján és Szt. András napján. Rendesen társaságban úgy férfiak mint nők. Az öntésre legalkalmasabb időszak a relytélyes éjféli. Az olmot megolvasztják és egy kulcsnak a karikáján át hideg vízbe öntik s az így képződött szézályes olomalakzatokból jóslják meg a jövőjét. annak ki az olmot öntötte. A hajdon leányok ugyan abból találgatják, hogy ki és micsoda lesz jövőndő férjük.

A néphit szerint karácsony éjszakáján megszelídlenak az állatok is s beszélgetéseinkben a környezetükben élő emberek sorsát tárgyalják, a kik e beszélgetések megértésére képesek, azok aztán megtudják jóslni azon emberek jövőjét, kikről az állatok beszélgettek.

A karácsonyi szokásokhoz számítják a fák rázogatótását is. A primitív ember képzete az egész természet szellemekkel népesíti meg, a fáknak nemcsak emberi érzést, hangot tulajdonít, hanem e mellett még természet feletti erővel is felruhazza őket. Ha karácsony tájékán a fákat megrázogatják, a hallott hangokból jóvendőt mondanak. A hideglelésben szenvedő magyar paraszt, ha a hidegleléstől szenved, megráz egy elő fát s így szól: „jó napot fa, vendéget hoztam neked, a hideglelést, rád hagyom”. E babonás szokás a néphit szerint, mindig hatásos, de karácsony tájékán a hatás semmi körülmények között sem marad el.

A karácsonyi szokásokhoz számítható még, a kolédálás vagy az ugynevezett vízkereszt napi házmentelésis.

A gyermekeknek és családtagoknak annyira kedves karácsonyfa ős germán eredetű, onnan a magas északról került el a déli népekhez s azoktól jutott el mihozzánk.

Rövid ismertetésemet azzal zárom: Vajha az ide karácsonyfa lapunk minden olvasójának az ajándékokon hívül testi és lelki áldást és békességet hozott volna.

Bs.

**Előfizetési felhívás.**

A „Csiki Lapok“ 1899-ik év első évfolyamára előfizetést nyitunk az eddigi előfizetési árak mellett:

- Egész évre 8 korona (4 frt.)
- Félévre 4 korona (2 frt.)
- Negyedévre 2 korona (1 frt.)
- Külföldre: 12 korona (6 frt.)

Ugyanezen alkalommal tisztelettel felkérjük azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékos összegeket kiadóhivatalunkhoz (Györgyjakab Márton könyvkereskedése) beiktatni sziveskedjenek.

A „Csiki Lapok“ szerkesztője és kiadója.

**KÜLÖNFÉLÉK.**

— **Jelen számunkkal a „Csiki Lapok“ X. évfolyamának utolsó számát veszik tisztelt olvasóink.** A már vége felé közelgő 1898-dik évben is, épen úgy, mint az azelőttiekben, igyekeztünk hiven teljesíteni kötelességeinket, s hogy ezt megtehettük, azt első sorban t. munka társaink és t. olvasóink szives támogatásának köszönhetjük. Midőn a lefolyt évben tapasztalt meleg pártfogásért és támogatásért hálás köszönetet mondunk, tisztelettel kérjük, hogy azt a jövő évre is megtartani sziveskedjenek, mi pedig magunk részéről ígérjük, hogy jövőben is a legnagyobb igyekezettel leszünk, szolgálataira a t. olvasó közönségnek s saját hatás körünkben szorgalommal és szeretettel fogunk munkálkodni úgy a köz- valamint vármegyénk érdekeinek előmozdítására. A szives pártfogás és támogatás reményében munkatársainknak és olvasóinknak boldog új esztendő t kívánunk.

— **A tanulók vakációja.** A somlyói főgimnázium tanuló ifjúságának karácsonyi, 10 napi vakációja folyó hó 24-én kezdődött meg. Nagy zavarral töltött ki pénteken este felé az iskolából a diáksereg s igen nagy része könnyes szemmel és nem kis félelemmel a sok székunda miatt, a mi a szülőktől reményelt karácsonyi ajándék minőségére nézve nagyon elhatározó boldogsággal lehetett. A bukkanták száma — mint értesültünk — ez uttal igen nagy volt, a mi elég figyelmeztetőül szolgálhat a rest tanulóknak arra, hogy a tanév hátralévő részét nagyobb szorgalom kifejtésére használják fel.

— **Nem lesz szolgabíró választás.** Köszölte volt lapunkban egy pályázati hirdetés, melyel a vármegye közönsége által a gyimesi vasúti határ állomáson szervezett szolgabírói állás betöltése céloztatott. Mind annak daczára értesülésünk szerint az állandó választmány folyó hó 22-én tartott ülésében a választásnak az e hó végén tartandó megyei közgyűlés napirendjéről való levétele hozatott javaslatba, minthogy biztos helyről szerzett információk szerint a megye közönségének azon reménye, hogy a Romániával való csatlakozás az év kezdetével megtörténik, nem fog teljesülni, s annak megtörténteig az állás betöltése sem szükséges.

— **A megyei gazdasági felsőnépiskola jövője.** A mint tudjuk a vármegye közönsége által fenntartott gazdasági felsőnépiskolának a vármegyei gazdasági egyesület működésével való összhangba hozatala eszméjével a törvényhatósági bizottság többször foglalkozott s annak érvényesítése iránt úgy a földmivélségi, mint a vallás és közoktatási miniszterekhez fölratokkal járult. Ugy halljuk, hogy a vallás és közoktatási miniszter a megye közönségének mult évi december havi gyűléséből a szóban forgó ügyben kelt ismételt feliratát újból nem vette figyelembe, sőt kijelentette, hogy az említett iekolát a gazdasági irány kiválasztásával lehetőleg még a jövő tanévvel felsőnépiskola, esetleg polgári iskolává szervezi át, mert a földmivélségi miniszter a gazdasági szakoktatásnak Csikmegyében való terjesztésére leghivatottabbnak a rendszeres gazdasági téli tanfolyamot tartja.

— **Halálozások.** Szász Károly csik-szentkirályi körorvos hosszabb betegeskedés után e hó 22-én elhalálozott, s temetése 24 történt meg Csik-Szentkirályon nagy részvét mellett. Ugyanaz naphalt el Csik-Somlyón Tóth János nyug. fogházfelügyelő, 1848/49 beli volt honvéd altiszt 76 éves korában.

— **Választások igazolása.** A törvényhatósági bizottság igazoló választmánya, folyó hó 20-án tartott ülésében tárgyalta a megyei közgyűlés tagjai közül kiarsoltak helyébe történt választásokról beérkezett jegyzőkönyveket és felszólalásokat, melyek közül a meg nem támadottakat tudomásul vette, a szentkirályi, csik-szentmiklósi és szent-domokosi kerületekből beadott felebbeséseknek pedig helyett nem adott.

— **Ősztündíjak kiosztása.** A megyei földmives felső- és polgári leányiskola széke e hó 19-én tartott gyűlésében a szeredai gazdasági felsőnépiskola tanulói között a jelen tanévi 50 frtos ősztündíjakat kiosztotta, illetve a tanulásheli jó eredmények igazolása után a következő fiúknak való adományozását helyezte kilátásba u. m.: bányfalvi Bákai Lajosnak, taploczai Bernád Péternek, Mindszenti Biró Ignácznak, csatószezi Bors Ábrahámnak, tusnádi Burda Rudolfnak, taploczai Csedő Gergelynek, szentkirályi Csicszer Gábornak, csatószezi Darva Lajosnak, szeredai Dávid Bélának, Mindszenti Demes Domokosnak, zsögödi Györke Árpádnak, taploczai Györke Lajosnak, csatószezi Ince Albertnek, taploczai Lajos István és Lajos Józsefnek, várdotfalvi Márkos Ignácznak, szent-simoni Sándor Józsefnek, szentgyörgyi Soós Lajosnak, csekefalvi Szőke Ágostonnak, szeredai Szőke Károly, Vaszi János és Csibi Károlynak.

— **Állandó választmányi gyűlés.** A megyei törvényhatósági bizottságnak e hó utolsó napjaiban tartandó gyűlése tárgyainak előkészítése végett a megyei állandó választmány december 21-én látogatott ülést tartott. Tekintve, hogy az őszi rendes közgyűlés óta alig telt le két hónap, az évi zárgyűlésnek nem lesz sok tárgya.

— **Hagymáz járvány Csekefalván.** A hasilagymáz Csekefalván ijesztő mérvben grassál. Alig mulik el na, hogy egyik vagy másik háznál valamelyik tagja a családnak bele ne essék a lázas betegségbe, mely rövid 10 nap alatt több mint 15—16 gyermekeket és felnőtt egyént lepett meg.

— **A korona értékszámítás.** A kiegyezési törvények komplexumában benn foglaltatott a korona érték számításnak 1899. évi január hó 1-ével való életbe léptetése is. Minthogy azonban eme törvények alkotmányos utói tárgyalá a parlamenti abnormia viszonyok miatt elmaradt, a pénzügyminiszter értesítette az alantós pénzügyi hatóságokat és vármegyéket, hogy január 1-től is a számítás az eddigi érték szerint történik.

— **Karácsonyfa ünnepély.** A bukaresti magyar kath. gyermek-segélyező egyesület igazgató bizottsága karácsony estéjén, azaz: f. é. december hó 25-én új szerint vasárnap este 8 órakor karácsonyfa ünnepélyt rendezett, a következő műsorral: 1. Induló, zongorán játsza Pohl Em. papr-veldei tanár. 2. Megnyitó beszéd tartja Paskó János, elnök. 3. Zongoradarab. 4. A vig tragédia. Előadják Nagy Gy., Kopa J., Szekeres J. Csendes J. Éneklék Pauluk J. és Botos A. Péter Canisius magyar iskolatelevő vez-tése alatt. 5. A betlehemi pásztorok. Előadják Botos A., Molnár D., Mennyből az angy. Éneklék az iskolás fiúk. 6. Zongoradarab A két gerlepar. Szavalja Sánta Kornélia, 7. Kis szavalmányok. Szavalják Bezdán Katica és Hatvani Mariska. Mi a haza? Szavalja Katona A. 8. Hítszózat. Szavalja Nagy Irén k. a. Magyarok Nagyaszonya. Szavalja Vizi K. 9. Zongoradarab. 10. Külföldiek. Két felvonásos színjáték. Rendezi Bálint J., segéd-lelkész. Személyek: Szilvassy — Páldeák ur. Gedy — Csengeri B. ur, Bodor Kálmán, huszárcapitány — Murga ur, Jean, Gedy inasa — Sándor B. ur, Charles, szakács — Szécsi. D. ur, Iika Zölde A. k. a. Julcsa — Sánta A. a. Nani — Vizi L. k. a. Zárjelenetben: Milyen hát a magyar ember? Szavalja Sándor B. ur. 11. Zongoradarab, ezután történt a ruhák és különféle ajándékok kiosztása.

— **Szülői gondatlanság.** Gyergyó-remetei Szabó Jánosné e hó 19-én reggel 5 órakor felkelve egy kis pléh méces gyújtott meg a szobában, a kiment a marhái ellátására az istállóba, magára hagyva a szobában kis 2 éves leánykáját Terézkét. Ez az anyja utáni siránkozást megunva, az asztalon égő mécesest játékszerűül azemelve ki, azzal játszani kezdett miközben az feldőlt és tartalma a kis leánykára ömölve, meggyult, Simon Jánosné a szokatlan világgosságra a szobába futva át égve találta kis leányát, s minyait hozza is fogott leánykája megmentéséhez, de hasztalan, mert égesi sebei követ kezében kesei között meghalt a kis ártatlan.

— **Testvér haroz az örökség miatt.** Gyergyó-remetei Simon Sándor és testvére gy.-ditrói Simon Péter pálinkázás közben 10 frnyi örökségük felett összeszallalkoztak, mi közben Simon Sándor öcsesét Simon Péterért arcul ütötte. Simon Péter ezért bátyja ellen boszut esküdve, szó nélkül távozott a kocsmából, s egyenesen közelben lakó mostoha testvéréhez, Boldizsár Jánoshoz ment, ki már lefeküdvé volt, őt felkötve segítségül hívta. Simon Péter egy ásóval felfegyverkezve Boldizsár Jánossal lebeállott a kapu megé, s itt várakoztak éjféltől, míg ellenfelük a kocsmából kijött és fűtyöréssal elé ment a kapu előtt, s mindön egy pár lépéssel elhuladt ezután, Simon Péter leshelyét elhagyva, az ásóval utánna szaladt és azzal hátulról bátyjának fejéhez csapott, de utóbbi szerencséjére és előbbi szerencsétlenségére az ásó — a sulyos ütés következtében — nyeléből kiszökött, s csak annak nyelét találta Simon Sándort, s csakhamar a második ütést is rímerte az ásó nyelével, de ez elől sikerült fére szöknie Simon Sándor csak ekkor ismerte fel támadóját, s látva, hogy mostoha testvére Boldizsár János is közelget feléjük, minyárt gondolta, hogy es a pof következménye, s ismelve testvére boszu-

álló, vérengző természetét nem sokáig habozott, hanem míg öcsöce a harmadik útére készült, bicikliját — mi t. i. a remeteieknél fegyver és nem zsebkés számba megy — előrántva, öcsésének fejére, karjára és lábára 5 hatalmas szurást mért, minet következtében ez földre rogyott. Ez alatt Boldizsár János is oda érkezett, mostoha testvére méntségére, de ő csakhamar két szurást kapott, s látva hogy öcsöce már a földön fekszik csészerek látta a kapott két szurással elinalni. A bosszúvágyó Simon Péter ezalatt a földön tovább mászott, s minden erejét összeszedve felállott, és ismét támadó állást foglalt bátyjával szemben, de ez alkalommal sem főszhette ki bosszuját, mert bátyja serényebb lévén, egy hasítással felmetszette öcsöce gyomrára, ki harc képtelenné válván, ismét összerogyott. Simon Sándor öcsését a földön mozdulatlanul hagyva eltávozott a harostérről, ez pedig kevés idő múlva magához tért, de már felállani nem tudott, hanem bemászott egy közel lévő pajtába, hol vérebén fetrengve, eszméletlen állapotban találták meg és szállították be a kórházba, hol mind kettőjüket orvosi segélyben rézesítették. Boldizsár János sebei nagyon sulyosak ugyan, de láthatólag nem életveszélyesek, míg Simon Péter életben maradásához nincs remény. Simon Sándor pedig csak jelentéktelen tompa ütéseket szenvedett.

**CSARNOK.**

**Viseld békével sorsodat.**

— Karácsonyi történet. —  
Irta: Kritisza Rósa.

A postán egész napon át nagy volt a mozgalom. A jövő-menők egymás kezébe adták az ajtókilincset s a postakezelő személyzet a szállítólevelek átvétele után, serényen kézbesíté a csomagokat.

A távirásznó is buzgón segédkezett a csomagok átadásánál s csak olyankor hagyta félbe működését, ha a dróton akadt munkája s azután újra folytatta tevékenységét.

Az est beköszöntével megszűnt a zaj; elváltak hordozva a krisztikalnis csomagok, hogy tartalmukkal a karácsonyfák gazdagodjanak.

Végre tehát a napi fáradoalmak után megpihenhettek. A kezelő személyzet fel is használta a kínálkozó alkalmat; de a távirásznó most nem a pihenésre gondolt.

Mielőbb otthon szeretett volna lenni, mert tudta, hogy mily türelmetlenül várja haza kis leánya, a kit, mint rendszeren a cseléd felügyeletére bízott. Máskor mindig nyugodtan találta a leánykát, de ma olyan szépen kérte, hogy korán menjen haza, mert addig nem hozza el az angyal a karácsonyfát.

Napokkal előbb már kifejezést adott vágyainak a leányka, a midőn számítgatta, hogy ezt, meg amazt fogja küldeni a kis Jézuska. A mama aztán tehetségéhez képest igyekezett kívánságait teljesíteni. Mielőtt a postára jött volna, mindent elrendezett, a belső szobában felállított szerény kiállítású karácsonyfán; most már csak a gyertyák meggyújtása van hátra s az angyal jöttének jelzése a csengettyűvel; azután gyönyörködhetik kis leánya örömeiben.

Megkönnyebbülten sohajtott fel, midőn végre utnak indulhatott, a postától jó messzire fekvő lakása felé, mert szívét olyan különös nyugtalan érzés tartotta fogva, mintha leánykáját valami veszély fenyegetné. Lábai gyorsan haladtak a csillogó, ropogós havon.

Laczkó Irén csinos, kedves leány volt, Udvarlókban bőven volt része s kérékben sem vala hiány. Ezek között volt egy gazdag földbirtokos, a kinek a községbeli leányok bármelyike szivesen nyújtotta volna kezét, mert születés és vagyon tekintetében a házasulandó ifjak között az első helyen állott; de külseje az Irén szemében nem títötte meg a mértéket és özvegy anyjának minden rábeszélése daczára, kikoszarazta.

— Kire vársz Irén, hogy ezt a jó szerencsét is vissza utasítottad? — fakadt ki anyja haragosan.

— Ne busulj anyám, majd eljön az is, kit szeretni fogok; de szerelem nélkül nem leszek neje senkinek.

El is jött nemsokára egy daliás külsejű ifju személyében, a kinek göndör barna haja, hetykén álló bajusz s villogó fekete szemei az Irén szívében az első igaz forró szeretem tüzeit gyújtották fel.



sing hosszú füstös kolbászt csavart reá s bedugta az átalvetőbe. Kis pléh zsirt, oldalost, turót, három darab kenyeret, szóval körül tekintve jól fölpackolt a gazdagon megrakott kamarából.

Szekérrel szándékozott elmenni. Talán ott marasztják, üress kézzel nem mehet! Nehány üveg szilvriumot is föltett a saroglyába a boros hordócska mellé, s mikor jól felkészült, befogta a két barnát.

A szomszédok kíváncsian kandikálnak ki utána a jégvirágos ablakokból, de a szekéren a sok szénától mitsem láthatnak. Aztán kérdezik egymástól:

— Vajjon hová megy az öreg Galamb János ebben a csuf időben?...

Fent a hegyoldalon a szőlő csősz kis kunyhójában megeledés, boldog mosoly ül a két ifju arezán.

— Csak száraz kenyere van szent karácsony napjára, de az is jó! Ugy-e megeledszel vele Dénes? — kérdezi Galamb Zsuszka a fiatal csősz legénytől édesen.

— Az ünnepek után majd bemegeyek a faluba fát vágni s rendel az Isten még valamit. Addig eltűrjük akár egy falás nélkül! csakhogy szerezz galambom!

Megölelik egymást s nem gondolkoznak semmiről tovább, csak az édes boldog szerelemtől. Majd ágat vet a lehamvadó tüzre a leány.

— Hogy fuj a szél! miúgha zakatolna a fedelen?! hogy kopogtatja az ajtót!

— Nem csak kopogtatja, hanem dörgeti — válaszol a csősz legény hallgatózza.

— De ezt már nem a szél csinálja!...

A leány az ablakhoz szalad, megtekinteni, ha nem dörget-e valaki az ajtón? míg Dénes a fegyverét veszi a kezébe.

— Egy cifra szürös legényt látok az ajtó előtt! — szól a leány.

— Bocsássatok be, mert megfáztam! — hallatszék kívülről a dörömböző hangja.

Zsuszka kinyitja az ajtót s belép az öreg Galamb János, nyakában a telerakott átalvetővel, melyet eltakar a cifra szür.

— Édes apám?! — kiált fel csodálkozva a leány.

— Hát, hát én! hiszen csak nem hagyhatom, hogy éheztek te, te mókuska te! ...

jégtáblákra bámul. Astán mintha sötét tervétől hirtelen megiszonyodnék, gyermekére tereli tekintetét, mintegy tanácsot, vigasztalást várva attól. ... Az ártatlan apróság erre fájdalmasan síró hangokat hallat anyja kebléről, a mit a szerencsétlen nő válasznak vesz. Rossz jelnek, bízató jelnek tekinti ezt, szörnyű szándéka végrehajtására. A rendőrnök alapos aggodalmait támadnak, hogy ez az asszony végzetes szándéka elkövetésével aligha késik sokáig, s ép azon van, hogy a nőt kellő ügyességgel elvonja a hid veszedelmes korlátjától. Abban a pillanatban az életunt nő esdeklő hangja szólal meg: — Az égre kérem ...

Valószínűleg az izgatottságtól csuklik meg remegő hangja, miközben hirtelen elhatározással bontja ki kendője alól a gyermeket és a rendőr felé nyújtja. Bognár Mihály önkéntelenül tárja ki karjait a kis ártatlanság felé, de ezzel egyttal bilincset rak azokra. Nemes cselekedet végrehajtásában gátolja meg ez a bilincs a kötelességtudó rendőrt! A soruldözött nő él az alkalommal. Semmi sikoly, semmi jajkiáltás, még csak egy paszta bucsuszó sem lebben el az öngyilkos ajkáról. Csak egy tompa zuhánást követő zaj hallatszik fel a hidra, a mit jégtáblák surlódása idéz elő ...

Bognár Mihály a hidról hosszasan nézi, keresi tekintetével az áldozatot a Duna felszínén, de nem akad rá. Astán a kis hátrahagyottat veszi szemügyre. Oda viszi a gázlámpa alá, hogy a légszeszfény lángjánál jobban láthassa. A gyermek arczát nem veheti ki tisztán, mert az gondosan be van burkolva, hogy a csipős hideg ne érje oly könnyen. A szegényes pólya nyilásában azonban egy apró papírszeletrre akad; ez a pár szó van rajta:

„A jó emberek oltalmába. Egy szerencsétlen anya.” Bognár Mihály pedig jó ember.

Hajnalodik. Az idő négy órára jár és Bognár Mihályt más váltja fel a szolgálatban. Mikor azt átveszi tőle egyik társa, előbb bemege a hivatalba jelentést tenni, mert „esete” volt az éjjel. A „corpus delicti”-t azonban a vitágért sem hagyja az órszobában. Annak már csak jobb helye lesz ő nála otthon. Odahaza meggyújtja mind a két lámpáját karácsonyfa helyett, mert hisz nem készültek.

— No de majd jövőre, ha az Isten éltet — mondja rá a felesége ... Révész Lajos.

de azért haragszom!!... ki sem békülök ebben az esztendőben!!... hát segíts leemelni ezt az átalvetőt a vállamról! Ugy!... No, jere Dénes a szekérről hozzunk be egyet-mást, mert az én házamba be nem teszitek a lábatokat ebben az esztendőben!!

Ezeket hol szépen, hol haragosan és parancsolva mondta el az öreg dörgető, hanem a mint kipakoltak mindent, hát megkérdezte, hogy elég lesz-e új évig? Mert hozzám nem jöhettek ebben az esztendőben!!

— Akkor édes apám is itt maradhat! — biztatta Zsuszka kedveskedve.

— Hát ha szívesen látnátok?!

— Ugyan? hát ki szeretheti jobban, mint mi? Ugy-e Dénes?

Ugy bizony!

— No, látja édes apám! Dénes ha szegény is, de jó lelke van! Ugye édes nem haragszik Zsuskára?

— Te mókus te! ki tudna reád haragudni?! csakhogy megkaptalak! hanem azért újév előtt be nem léptek a portámra!! — tette utána keményen a vén dörgető. Ebben az esztendőben nem békülhet ki Galamb János! Fogadásom tartjal! Aztán egy hét már nem a világ! Itt maradok addig!!

Hogy mily szívesen látott vendége volt a csősz kunyhónak, — mondanom sem kell.

**Karácsonyfás székely.**

Ilyen is van már, nemcsak borvizes. E hó 21-én Gyergyó-Csomafalváról érkezett egy öreg szikulus Maros-Vásárhelyre egy szekér zöld fenyővel. És ment, a piacon alá. És ment volna még tovább, ha körül nem fogja a vásárolni akarók csoportja.

— Bácsi eladó-e a fenyő? kérdik tőle.

— Az asztán igen, miud egy szálíg.

— Rakja ki.

— Nem lehet.

Nó miért?

— Ahajt azt parancsolta a policzáj, hogy szekervel nem szabad áncsorogni.

— De látnunk kell bácsi, a mit venni akarunk.  
— Ott a hogy jó vegyék, de le nem rakom, eszo es romlanék.  
— Mekkora? —  
— Ki micsodás, küzdög es, nagyobbacska es, van akkora es mint eén s akkora es mint egy oláh torony.

— S mi az ára a nagyobbak?

— Őt peczula.

— Drága.

— Mán hogy vóna derága, mikor a Fellegszállásáról hozom. Meune csak oda az ur, osztán vágná maga, tudom Istenem nem mondaná, hogy derága.

Igy árult a székely. Ki sem rakta, válogatni sem engedett belőlük, déli harangszóra még is az utolsó szálíg eladta fenyőit.

FŐMUNKATÁRS GYERGYÓBAN:

**VÉRTES LAJOS.**

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS:

**GYÖRGYJAKAB MÁRTON.**

Sz. 6021—1898.

ki.

**Pályázati hirdetmény.**

A csik-mindszenti körjegyzői körben, Csik-Zsögöd község székhelylyel, évi 240 frt fizetéssel ujonan rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek, s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat és eddigi szolgálataikat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket hozzám az 1899. év január 15-éig annál bizonyosabban adják be, mert a későbbi érkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás az 1899. év január hó 20-án d. e. 8 órakor Csik-Zsögöd község házánál fog megtartatni.

Csik-Szereda, 1898. december 15-én.

**Fejér Sándor,**

főszolgabíró.

Nagy választék porcellánokban és liqueres készletekben.

**Trohán József**

Csik-Szereda, piaczsor.

Ajánlja a nagyérdemű városi és vidéki közönség becses figyelmébe dusan berendezett

Fűszer-, festék-, anyag-, liszt-, porcellán és déli gyümölcs

**ÜZLETÉT.**

Ujévi ujdonságok megérkeztek China-ezüst, nickel, bronz tárgyakban, ugyszintén karácsonyfadísz árukból.

Kitünő minőségű főző edények és konyha felszerelések.

Frisz lisztek napi árfolyam szerint.

Nagy raktár fűtők és vasakban.

**MINDEN SORSJEGY MIND A 6 HUZASRA JÁTSZIK**

**6 HUZÁS HUZÁSOK SORSJÁTÉKA**

**100.000 KÖNYVEREMÉNY KÖRÖNY**

**5 a 20.000 KÖRÖNY STB.**

**EGY SORSJEGY ÁRA 1 KORONA**

ANYEREMÉNYTÁRGYAKAT KIVÁNTATVA ZSÁKLELVÁSSAL KÉSZPÉNZBEN VISSZAVÁRA ROLJA A VÁLLALAT. 60/000

Huzás már 1899. január hó 4-én.  
Sorsjegyeket ajánl: A budapesti Ujégyűzők Egyesülete. Sorajáték  
8-9 kezeltégg: Budapest IV. Kosuth Lajos-ut 1. sz.  
Kapható e lap kiadóhivatalában is.

